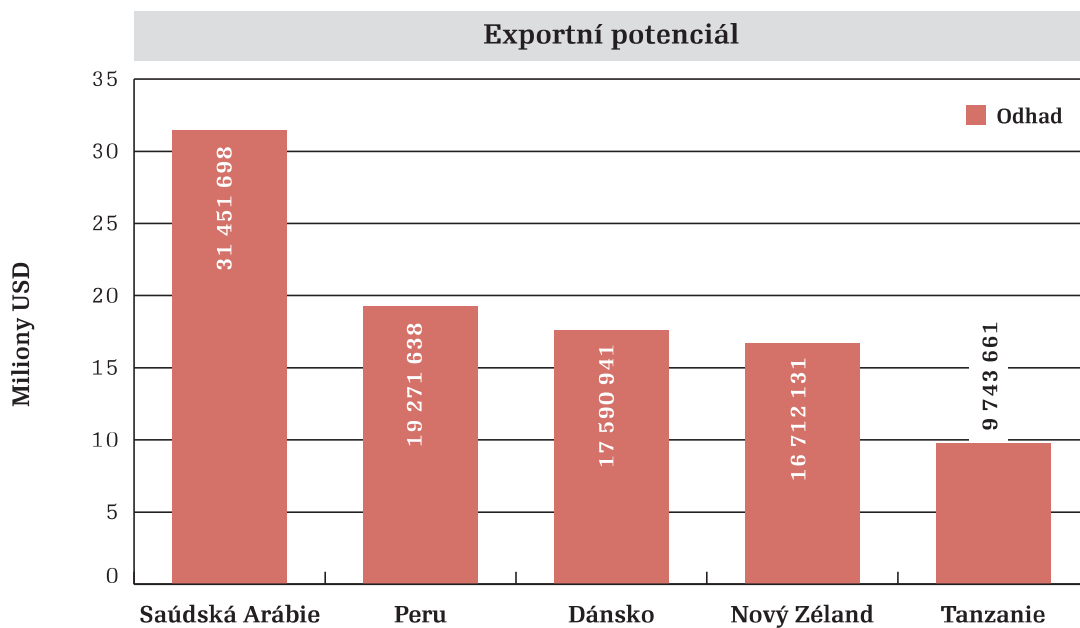

Stavební průmysl

Pro stavební průmysl vyzdvihujeme 53 států, které nabízí příležitost pro české exportéry. Významné exportní položky jsou velmi různorodé, dle potřeb daných zemí. Nejčastější zastoupení mají keramické dlaždice a další obkládací výrobky, dále samohybné buldozery a stroje na vyrovnávání terénu. Nejširší spektrum importu má Saúdská Arábie se 30 položkami, následuje Německo a Myanmar.

Zdroj: UN Comtrade (2015)

Státy s příležitostmi pro český export

ALBÁNIE

Stavebnictví očekává zakázky při realizaci infrastrukturálních projektů v oblasti dopravy (silnice, železnice), energetiky (zahájena stavba plynovodu TAP, v dalších letech bude navazovat plynofikace země, plánuje se a připravuje výstavba a rekonstrukce vodních elektráren) a životního prostředí (odpadové hospodářství, vodovody, odstranění ekologických zátěží). Aktuálně jsou příležitostmi pro české firmy v oboru dodávky materiálu pro bytovou výstavbu. Zdrojem financí pro výstavbu rodinných domů jsou finanční prostředky zasílané Albánci pracujícími v zahraničí – tzv. remitence.

AUSTRÁLIE

Stavební průmysl v Austrálii je perspektivním sektorem, a to jak v rezidenční, tak i v nerezidenční výstavbě. Po mírném útlumu v roce 2014 a začátkem roku 2015 je opět možné sledovat vzestupnou tendenci, která je patrná zejména v Novém Jižním Walesu a Victorii. Australská vláda má investice do infrastruktury jako jednu ze svých priorit. V největších městských aglomeracích v Sydney a Melbourne trvale rostou ceny nemovitostí i nájmu a stoupají také ceny stavebních materiálů.

ÁZERBÁJDŽÁN

Vládní program diverzifikace ekonomiky motivuje růst stavebního sektoru, což představuje příležitost i pro české exportéry. Vyrůstají nové výrobní prostory, skladové plochy, ale i hotely a obchodní centra.

BRAZÍLIE

V souvislosti s očekávaným hospodářským oživením a znovu nastartováním dlouhodobě pozastavených infrastrukturálních projektů se nabízejí zajímavé možnosti, pokud jde o dodávky široké škály stavebních materiálů.

BULHARSKO

Stavebnictví se po krizi po roce 2008 opět dostává do růstu. Staví se zejména rezidenční objekty, infrastruktura (sofijské metro, další úseky dálnic, rekonstrukce silnic a železnic, komunální infrastruktura). Předpokládá se pokračování ambiciózního programu renovace panelových budov, na nějž bylo v roce 2016 vyčleněno cca 1 mld. EUR. Část projektů bude financována z programů EU.

DÁNSKO

V rámci rozsáhlých developerských projektů, nebo jako subdodávky. Např. pro největší investiční evropský dopravní projekt – Femern Belt, dopravního spojení Dánska a Německa prostřednictvím nejdelšího a nejhlubšího podmořského tunelu kombinujícího vlakovou a automobilovou dopravu. Hodnota investice činí cca 190 mld. CZK (dokončení v r. 2028). Zároveň dojde k dalšímu infrastrukturálnímu rozvoji Dánska – výstavba železničních tratí, komunikací, stavby mostů a terminálů, výstavba nemocnic, budování developerských a průmyslových parků, logistických center atd. Celkem se jedná o 430 projektů plánovaných do roku 2020, jejichž hodnota by mohla dosáhnout až 1 240 mld. CZK.

EGYPT

Zajištění důstojného bydlení pro rychle rostoucí populaci je jednou z hlavních priorit egyptské vlády. Ve stadiu výstavby či projekce je řada nových měst (cca 25 vč. nového administrativního hlavního města mezi Káhirou a Suezským kanálem) a sídliště s asi 220 tis. bytovými jednotkami. Výstavbu 145 tis. jednotek s nákladem 2,5 mil. USD nařídil prezident as-Sísí v rámci plánu sociálního bydlení pro mladé. Další projekt je zaměřen na zajištění sociálního bydlení pro obyvatele slumů v rámci jejich revitalizace. Celkem plán sociální výstavby předpokládá každoročně vybudování cca 200 tis. bytů po dobu nadcházejících 5 let s celkovou investicí cca 20 mld. USD. Takové tempo výstavby si vyžádá dovoz odpovídajícího množství stavebních materiálů (obklady, podlahy), zařizovacích předmětů (sanita, svítidla ap.) i stavební techniky (např. těžké nákladní automobily), které může český průmysl nabídnout. S rozmachem výstavby bytové a kancelářské souvisí i zájem Egyptanů o dovoz nábytku a součástí zařízení interiérů.

ESTONSKO

Oblast stavebnictví byla v Estonsku jedním z nejrychleji se rozvíjejících odvětví roku 2017 a předpokládá se, že tento trend bude i nadále pokračovat. Na trhu stále existuje poptávka po nových, vysoce kvalitních bytech v dobré lokalitě. Jen ve 3. čtvrtletí roku 2017 bylo uděleno stavební povolení pro výstavbu 1 820 bytů, což je navýšení o více než pětinu oproti stejnému období roku 2016.

ETIOPIE

Vláda financuje řadu velkých infrastrukturních i energetických projektů (výstavba silnic a železnic, vodní přehrady), je zde ovšem silná cenová konkurence čínských a indických dodavatelů.

FILIPÍNY

Současná vláda se zavázala alokovat 7 % HDP na infrastrukturu a poskytnout ekologická řešení ve filipínských městech, kde především automobilová doprava způsobuje obrovské znečištění. Sektor stavebnictví zaznamenal v roce 2016 růst kolem 7,5 % a v roce následujícím 8,9 %. Současná vláda si klade za cíl dodržet již uzavřené smlouvy a zajistit transparentní procesy v rámci veřejných transakcí, které budou podporovat růst tohoto sektoru. Momentální alokace na stavebnictví v roce 2017 činí 890,9 mld. PHP.

GHANA

V Ghaně dochází k rozvoji stavebního průmyslu, důkazem je roční nárůst o 6,2 %. V roce 2015 byla odsouhlasena výstavba 5 tis. nových bytových jednotek v časovém rozmezí pěti let, přičemž jen v roce 2016 by se jich mělo postavit 1 500. Zároveň byla udělena řada veřejných zakázek na stavební práce v podobě modernizace přístavů či výměny potrubí. V roce 2015 byl Infrastrukturálním investičním fondem schválen projekt, pro který bylo vyhrazeno 2,5 mld. USD. V rámci tohoto projektu by do roku 2020 mělo dojít k rekonstrukci klíčových mostů, nadjezdů a dalších infrastrukturních staveb.

ÍRÁN

Došlo ke změně orientace na převážně luxusní nemovitosti. V současné době připadá na deset obydných domů jeden prázdný. Celkově je tedy v Íránu na 2,58 mil. prázdných domů či rezidencí v celkové hodnotě 250 mld. USD. Stavební sektor a k tomu tolik potřebný cementárenský průmysl stále prochází hlubokou recesí. Při poklesu exportu cementu, především do Iráku, kam směřovalo téměř 65 % celkového

exportu (především díky silné konkurenci z Turecka, tak i zavedením vysokých dovozních cel ze strany Iráku) došlo ke krachu mnoha malých cementáren. Íránský cement s cenou 35 USD / t patří mezi nejlevnější na světě.

České firmy a jejich dodávky pro výstavbu v průmyslovém i civilním sektoru tvoří významnou část českého vývozu do Iránu. Zajímavou, ale technologicky zatím ne zcela pokrytou oblastí, jsou rekonstrukce historických památek.

IRSKO

Bydlení nadále zůstává problematickou oblastí. Poptávka se odhaduje na zhruba 25 tis. jednotek ročně, což je podstatně více než počet dokončených staveb v roce 2017 (odhadováno na maximálně 9 500 jednotek). Pro částečné řešení problémů v oblasti bydlení a infrastruktury irská vláda navýšila investiční plán „Infrastructure and Capital Investment Plan 2021“ o 5,1 mld. EUR na celkových 27 mld. EUR. Vláda naplánovala, že investice do bydlení a dopravy budou do roku 2021 činit 30 %, respektive 20 % z celkových investičních výdajů.

ISLAND

Dravost incomingové turistiky se přímo odráží v nadprůměrných výkonech islandského stavebnictví. Část Islandčanů pořizování nových nemovitostí, ať už bytových jednotek k trvalému bydlení nebo domů pro ubytování hotelového typu, bere jako investici. Mnoho Islandčanů své byty ve městech pronajímá pro krátkodobé pobyty zahraničních hostů a pořizuje si proto nové vlastní bydlení. Hypotéku čerpá 42 % Islandčanů. Velký počet zahraničních pracovníků na Islandu generuje další poptávku po nájemních ubytovacích kapacitách. V metropolitní oblasti se aktuálně staví 7 400 bytových jednotek a magistrát je připraven schválit dalších 8 800 žádostí o stavební povolení. Pro všechny tyto developerské projekty mohou firmy z České republiky dodávat komponenty pro stavbu a základní vybavenost jednotek.

ITÁLIE

Italské stavební společnosti míří čím dál více do zahraničí: pokles italského stavebního průmyslu v předchozím období hospodářské recese vyvolal „genetickou změnu“ v nastavení významných italských stavebních společností a přispěl k jejich expanzi do zahraničí. Tento úspěch může být příležitostí pro případné subdodávky italským firmám na třetích trzích, které se ukazují být perspektivnější než cílení na realizaci konečných projektů v samotné Itálii. Českým dodavatelům se v sektoru nabízí široká škála příležitostí od projekčních prací po subdodávky materiálů či služeb.

JEMEN

Obnova poničené infrastruktury je trvalou součástí mírového řešení. Na poli větších projektů, které byly zatím přerušeny, ale do budoucna skýtají velký potenciál, existují možnosti dodávek pro stavební projekty financované jemenskou vládou, soukromým sektorem nebo skupinou Světové banky a především zeměmi GCC, resp. státy Arabské koalice. Jedná se například o projekty v oblastech cementárenství a dále vodní zařízení – přehrady, nádrže a zavlažovací zařízení, výstavby letišť a heliportů a technologických dodávek pro tyto celky (např. řízení letového provozu, osvětlení ranvejí, přibližovací radary apod.). Vláda věnuje také značnou pozornost výstavbě silnic, relevantní přístroje nebo materiály jsou tedy velmi perspektivní.

JIŽNÍ SÚDÁN

Dopravní infrastruktura prakticky neexistuje, hlavní střediska jsou spojena prašnými komunikacemi (pouze cca 250 km vozovek má zpevněný povrch). Vláda plánuje výstavbu základní sítě silnic o délce 2 000 km (v dlouhodobém výhledu až 5 000 km tak, aby bylo zajištěno spojení se všemi sousedními zeměmi), renovaci hlavního letiště v Jubě i navazující spojení na železniční síť v sousední Ugandě a Keni tak, aby byl zajištěn přístup k Indickému oceánu.

JORDÁNSKO

V Jordánsku existuje řada místních i zahraničních firem, které působí ve stavebnictví. Většina firem je registrována v Jordánské komoře stavebních dodavatelů (JCCA), která má 2 400 členů. ZÚ má s vedením komory kontakt. Stavební firmy projevily zájem o spolupráci, konkrétně o technologie výroby tvárnic a stavebních prvků.

KATAR

V rámci pořadatelsví MS v kopané v r. 2022 nastartoval Katar mohutný investiční boom s hodnotou přibližně 220 mld. USD na projekty v dopravě, energetice, vodním hospodářství a bydlení. Jde např. o vybudování národního železničního systému včetně metra (25 mld. USD), rozšíření letiště na kapacitu 50 mil. cestujících ročně (10 mld. USD), rozšíření kapacity přístavu (7 mld. USD), přemostění zálivu v hlavním městě (1 mld. USD). Čeští dodavatelé by se mohli uplatnit subdodávkami stavební, osvětlovací a klimatizační techniky, chladících zařízení, elektrických rozvodů, ocelových konstrukcí, osobních i nákladních výtahů, či stavebních a izolačních materiálů.

KAZACHSTÁN

Stavebnictví prožívá v Kazachstánu dlouholetý růst. V oboru je velká konkurence často relativně levných stavebních společností z blízkého zahraničí. Možnosti existují u zakázek na stavby v rámci budování tranzitního silničního koridoru (mosty, infrastruktura kolem silnice apod. při samotné výstavbě silnic/dálnic je nutné počítat se silnou konkurencí z Turecka, Číny a místní), u stavebních materiálů včetně stavební izolace, stavební techniky a technologie (vzduchotechnika, klimatizace apod.). Větší možnosti jsou v oblastech souvisejících se stavebnictvím, jako je např. vybavení bytů včetně koupelen, kuchyní, nábytku a zejména skla a porcelánu. Roste zájem o dopravní inženýrství, zejména studie s návrhy zlepšení plynulosti osobní dopravy ve městech.

KEŇA

Rozdíl mezi poptávkou po bydlení a nabídkou bytů přesahuje ročně 156 tis. bytů. Protože se díky objektivním příčinám nepodaří tento deficit v nabídce uspokojit (rozdíl mezi příjmy a stavebními náklady na bydlení), přesouvají keňští developoři pozornost od nabídky luxusního bydlení k nabídce dostupného bydlení pro středně příjmovou část populace. Vzhledem k nedostatečné lokální nabídce některých stavebních a vybavovacích materiálů představuje budoucí výstavba dostupného bydlení příležitost pro české firmy.

KOLUMBIE

Kolumbijská vláda si vytyčila za jeden z hlavních cílů pro udržení hospodářského růstu rozvoj dopravní infrastruktury, především dálnic a rychlostních silnic, dále železnice, lodní dopravy a modernizaci stávající dopravní logistické infrastruktury (přístavů a letišť). Podle rámcového plánu rozvoje infrastruktury

Kolumbie na léta 2015–2035 plánuje vláda investovat ve spolupráci s privátním sektorem během 20 let více než 112 mld. USD, především formou vybudovat–provozovat–předat (BOT) s koncesí na 20–30 let. Plán mj. zahrnuje výstavbu nových moderních dálničních a silničních tahů 4. generace v celkové délce 7 tis. km, dále rozvoj intermodální dopravy (101 projektů včetně splavnění 8 velkých řek v délce 3 tis. km), oživení a výstavba nových železničních tratí v délce 1 600 km. Kvůli nedostatečné a nekvalitní dopravní infrastruktuře (jen 1 200 km dálnic) má dnes Kolumbie jedny z nejvyšších vnitrostátních přepravních nákladů. Vláda v roce 2017 rovněž představila nový plán „Colombia repunta“, jehož cílem jsou v rámci obnovy země po ukončení vnitřního ozbrojeného konfliktu zejména další investice do infrastruktury ve výši 1,3 % HDP. Po zpomalení růstu sektoru v roce 2017 se na rok 2018 očekává růst ve výši 4,6 %. Hlavními projekty bude pokračování výstavby rychlostních komunikací 4G, rozšíření mezinárodního letiště v Bogotě El Dorado 2, zahájení výstavby bogotského metra, či bogotský příměstský vlak Regiotram. Jen v Bogotě se na infrastrukturní projekty počítá s investicí ve výši 7,3 mld. USD do roku 2020. Na rok 2018 vláda vyčlenila celkem 2,3 mld USD na výstavbu silnic v regionech. Potenciálními příležitostmi pro české subjekty jsou inženýrské a stavební služby, stavební materiály a konstrukce ze železa a oceli, dálniční svodidla, průmyslová skla, kontrolní a řídicí systémy pro silniční a železniční dopravu, radary pro letiště. V souvislosti s uzavřením mírových dohod a z toho plynoucí výrazně lepší bezpečnostní situaci v zemi patří cestovní ruch k nejrychleji rostoucím sektorům, což představuje významnou příležitost pro české investory, například při budování zaostávající turistické infrastruktury.

KONŽSKÁ DEMOKRATICKÁ REPUBLIKA

V Konžské demokratické republice se rozvíjí stavební činnost a výstavba veřejných budov i obydlí. S tím souvisí rostoucí poptávka po stavebních materiálech i strojích.

KUBA

Potřeba modernizace je na Kubě velmi rozsáhlá a zdaleka nezahrnuje jen výše uvedené sektory. Zub času se neúprosně projevuje na prakticky veškeré kubánské architektuře a infrastruktuře, snahy o její opravy i novou výstavbu ale kromě tradičního nedostatku likvidity narážejí i na související nedostatek kvalitního materiálu.

KUVAJT

Anoncované státem financované infrastrukturní projekty se pohybují v řádu mld. USD a mají se uskutečnit v příštích 5–15 letech. Zahrnují výstavbu metra v Kuwait city (7 mld. USD), výstavbu železniční sítě (10 mld. USD), rozšíření letiště v Kuwait City na roční kapacitu 20 mil. cestujících (6 mld. USD), výstavbu nadregionálního tranzitního přístavu Mubarak Al-Kabir (8 mld. USD) či rozšíření dálniční sítě (2 mld. USD). Vzhledem k velikosti projektů a specifčnosti místních podmínek nemají české firmy reálnou šanci se do projektů zapojit v roli generálních dodavatelů, nicméně i subdodávky stavební, osvětlovací a klimatizační techniky, armatur, osobních i nákladních výtahů, či stavebních materiálů a nátěrových hmot mohou být zajímavé.

KYPR

Kyperská vláda si vytyčila za cíl podporovat turistický sektor, usilovat o další nárůst počtu návštěvníků (v roce 2017 rekordních 3,6 mil.) i zvyšování jejich útraty na ostrově. K tomu má sloužit vybudování nové infrastruktury, která by lákala turisty i mimo letní turistickou sezónu a umožnila celoročně udržitelný

model. S podporou státu a municipalit má dojít k vybudování moderních přímořských komplexů v Larnace, Paralimni a Paphosu (přístav pro menší soukromá plavidla, obchody, byty a další vybavenost). První fáze podobného projektu již byla dokončena v těsné blízkosti historického centra Limassolu. Dále je plánována výstavba nových golfových hřišť či tréninkových areálů pro zimní přípravu profesionálních sportovních týmů.

Největším projektem z oblasti podpory turistického ruchu se má stát výstavba multifunkčního kasina světové třídy v Limassolu a čtyř menších satelitních v dalších kyperských městech. Vláda udělila na podzim 2016 licenci konsorciu Melco International Development a Hardrock International, které plánuje síť kasin dokončit do roku 2020. Projekt s rozpočtem 500 mil. EUR by měl vedle stavebních prací nabízet možnosti pro dodávky vnitřního vybavení, osvětlení a interiérových doplňků.

LICHTENŠTEJSKO

Lichtenštejsko je země s vysokou hustotou obyvatelstva i vysokou mírou zastavěnosti obývaného území. Na údržbu, opravy i další zástavbu bude potřeba stavební materiál a technika.

LITVA

Litva postrádá dostatek vlastních kapacit pro nezbytnou a postupně se rozjíždějící masivní rekonstrukci a zateplování zejména obytných budov, jejímž cílem je zvýšit stále kriticky nízkou energetickou účinnost. Vláda v současné době řeší otázku financování a podpory projektů rekonstrukce zejména panelových domů, hledá vhodný model (využití EU fondů, samofinancování kombinované s příspěvkem ze státního/místního rozpočtu). Město Vilnius kupř. v současné době vytipovává celkem 50 objektů, kde dojde k postupné rekonstrukci a zvýšení energetické efektivity. Tento proces je v Litvě stále pouze v rané fázi a bude v příštích letech podporován jak ze státního rozpočtu (včetně municipalit), tak i z fondů EU. Podle předpovědi Ministerstva hospodářství by v letech 2017–2020 měla růst stavebního sektoru podpořit realizace projektů a modernizace budov financované z fondů EU, dále i soukromé investice (např. do nových hotelů a nákupních center). Mezi nové a zajímavé stavební projekty patří kupř. výstavba nového národního stadiónu (multifunkční komplex v předpokládané hodnotě přes 88 mil. EUR), modernizace městského osvětlení ve Vilniusu, renovace a rozšíření přístavu v Klajpėdė nebo zvažovaná výstavba nových luxusních hotelů ve Vilniusu.

LUCEMBURSKO

Úkoly zaměřené na modernizaci země v oblasti dopravy, bytové výstavby, snižování energetické náročnosti a plnění environmentálních požadavků (čističky odpadů, nízkouhlíková ekonomika) jsou ambiciózní i díky odhadům demografického růstu země, jenž by se do 2050 měl zvýšit ze současných 600 tis. až na 1 mil. osob (Lucembursko je dle Eurostatu z hlediska přírůstků obyvatel 3. z 276 evropských regionů). Razantní zlepšení již nyní neúměrně zatížené dopravní situace (zejména v hlavním městě) zřejmě stav dopravní infrastruktury neumožňuje. Vláda nicméně zahájila ambiciózní plán investic do nových dopravních tepen, sběrných parkovišť na okrajích měst a rozvoje veřejné dopravy (tramvajové propojení) i bytové politiky.

MALAJSIE

Stavebnictví a budování (mj. silniční a dálniční) infrastruktury tvořilo ve třetím čtvrtletí roku 2017 4,6 % HDP Malajsie, přičemž hodnota všech stavebních prací činila 8,8 mld. USD. Z této částky tvoří 38 % inženýrské stavby, 28,2 % rezidenční výstavba a 29,2 % nebytové budovy. Vzhledem k poměrně

intenzivnímu budování silniční a železniční infrastruktury (viz železniční a kolejová doprava), ale také rychlému tempu městské výstavby, se jedná o dynamicky rostoucí sektor, avšak vstup na něj znamená pro zahraniční stavební firmy administrativní i finanční výzvu. Největší potenciál je tak možno spatřovat v dodávkách materiálů, technologií, či subdodávkách služeb v případě méně tradičních staveb (nestabilní podloží, ostrovy, atd.) Největší šanci tak mají nové stavební materiály, povrchy s jedinečnými vlastnostmi, luxusní interiérové materiály, pojiva s jedinečnými vlastnostmi, apod. Rostoucí obliba měření úspornosti budov pak otevírá příležitosti pro technologie umožňující úsporu elektrické energie, zejména pro chlazení bytů a kanceláří.

MEXIKO

Mexiko si uvědomuje, že nedostatečná a špatná infrastruktura brání ekonomickému růstu. Proto plánuje a realizuje investice do této oblasti. Aktuálně je nutná obnova po přírodních katastrofách, které Mexiko zasáhly v roce 2017. Konkrétní položky – struska, okuje aj., odpad při zpracování železa a oceli, pásy dopravníkové, řemeny hnací, z kaučuku vulkan., dřevo profilované, i hoblované, broušené apod., slída zpracovaná, výrobky i na podložce, sklo lité, tažené, plavené, vrtané aj. zpracované, železo a ocel nelegovaná, v ingotech aj. tvarech, ocel legovaná ostatní, v ingotech aj. tvarech zákl., zařízení ostatní zdvihací, nakládací, manipulační, buldozery, srovnávače, rypadla apod. s pohonem, stroje ost. srovnávací ap., pluhy, frézy sněžné, stroje k třídění, prosévání ap. zemin, kamenů aj., tabulky, tabule břidlicové.

MONGOLSKO

S cílem zlepšit životní podmínky obyvatelstva a stav infrastruktury vyhlásila mongolská vláda v rámci SDG's Mongolia 2030 strategický plán, jenž zahrnuje změnu systému osídlení a decentralizaci obyvatel, vytvoření nových průmyslových, obchodních a residenčních center, satelitních měst, přestěhování chudého obyvatelstva z jurtovišť. Celkově je snaha budovat tzv. green centra napojená na zdroje obnovitelné energie. Další rozvoj urbanistiky se musí opírat o databáze s topografickými mapami, s podzemními a pozemními inženýrskými sítěmi, s geologickými a environmentálními daty. Nezbytná je katastrální databáze. Při těchto projektech by mohly asistovat české firmy.

Investiční projekty hlavního města budou směřovány do budování oblastních center v Bayankhoshuu, Denjiin a Dambadarjaa. Zajímavým projektem je vybudování industriálně technologického parku v Nalaikhu, kde by na 120 hektarech mělo být vytvořeno 1 500 nových pracovních míst. V Ulánbátaru se dále hovoří o 8 projektech na zajištění dostupného ubytování, rekonstrukci a infrastrukturu jurtovišť, výstavbu bytů k pronájmu a efektivnějšího vyhřívání u současných domů. V neposlední řadě byly zmíněny nezbytné investice do stavby silnic. vnitřního spojení v jurtovištích, silničních služeb, zajištění bezpečnosti v okolí škol a budování parkovišť. Uplatnění českých firem by mohlo být při dodávkách stavebního materiálu, zařízení, či při samotné realizaci staveb.

MYANMAR

Rostoucí poptávka po bytových jednotkách, komerčních prostorách, urbanizace velkých měst, stejně jako stavební aktivity spojené s turismem a snaha vyplnit infrastrukturní mezery by měla pomoci stavebnímu sektoru Myanmaru udržet si dosavadní vysoký růst. Stavební průmysl sklízí plody rozjíždějícího se hospodářského růstu Myanmaru, podpořen rostoucím zájmem mezinárodních investorů a rostoucí podnikatelskou důvěrou. Ve stavebnictví se očekává roční růst nejméně 6 % v průběhu příštích 5 let. Hodnota stavebního průmyslu je odhadována na 3 mld. USD, z čehož rezidenční segment tvoří polovinu.

NĚMECKO

Kromě výstavby dopravní infrastruktury lze spatřovat potenciál i v obnově bydlení, které by využívalo moderní technologie (nízká či nulová energetická náročnost apod.). V souvislosti s přílivem imigrantů a žadatelů o azyl, resp. růstem obyvatelstva a urbanizací lze pro následující roky počítat s poptávkou po bytové výstavbě (mj. prioritou spolkové vlády je výstavba sociálního bydlení) a doprovodných službách.

NIGÉRIE

Tropické prostředí a rostoucí výstavba domů, bytových jednotek, hotelů, veřejných budov, plánovaná výstavba nových měst a sídlišť. Změna nákupních zvyků obyvatel a výstavba nových nákupních středisek. Nigérie investuje do výstavby infrastruktury, stavební průmysl prodělává rychlý růst. Potenciál montovaných staveb je zejména díky růstu poptávky po skladovacích kapacitách.

NIZOZEMSKO

Po silném útlumu v minulých letech stavebnictví za poslední tři roky vykazuje růst (6 % v r. 2017), který zahrnuje jak bytovou výstavbu, tak dopravní infrastrukturu. Sektor se aktuálně potýká s nedostatkem pracovních sil.

NORSKO

Obrat ve stavebnictví se ročně přiblížil 500 mld. NOK a za posledních pět let vzrostl o 12 %. Pětina z celkového objemu stavebních výkonů se odehrává v dostupném teritoriu jižního Norska, zejména v metropolitní oblasti Oslo. V roce 2017 bylo v Norsku postaveno 35,2 tis. bytových jednotek. Ačkoli Norové preferují bydlení v samostatně stojících rodinných domech, mezi novými projekty dominují nízkopodlažní řadové bytovky se startovními byty, u nichž typizace a standardizace projektů dovoluje snížení ceny i lepší využití parcel v žádaných lokalitách. Firmy z ČR se mohou prosazovat jako dodavatelé stavebních prvků pro developerské projekty v oblasti privátního, komunálního či kolejniho bydlení.

NOVÝ ZÉLAND

Po útlumu v době finanční krize prožívá aktuálně novozélandské stavebnictví velký rozvoj, kdy rezidenční i nerezidenční výstavba roste meziročně o desítky procent. V roce 2016 došlo také meziročně k nejvyššímu nárůstu počtu obyvatelstva (o 2,1 %), což přináší nutnost další rezidenční i nerezidenční výstavby. Nový návrh rozpočtu na fiskální rok 2016–2017 předpokládá investice do infrastruktury ve výši 236 mil. NZD a do roku 2020 ve výši 697,6 mil. NZD. Jedná se např. o projekty nových silnic a železnic, rozšíření letiště v Aucklandu nebo výstavbu stadionu a dalších sportovních zařízení v Christchurch a v regionu Canterbury. Nebývalý rozvoj cestovního ruchu vede také k rozvoji výstavby nových hotelových komplexů a ubytovacích zařízení. Novozélandské ministerstvo pro obchod, investice a zaměstnanost uvádí, že v nejbližších 10 letech bude nutné vzhledem k očekávanému přílivu zahraničních turistů vybudovat dalších nejméně 26 hotelových komplexů v nejnavštěvovanějších turistických destinacích.

PÁKISTÁN

Stavebnictví a bytová výstavba tvoří 2,5 % HDP a zaměstnává cca 7 % pracovních sil. Vzhledem k počtu obyvatel (200 mil. obyvatel, 5 % každoroční přírůstek obyvatelstva), vzniká každoročně požadavek na 600 tis. nových bytových jednotek, reálný přírůstek však činí pouze 300 tis. Velký stavební boom je zvláště markantní v hlavním městě Islámábádu, bytová zástavba expanduje již daleko za hranice města,

kde vzniká řada satelitních rezidenčních městeček, do jejichž výstavby investují Pákistánci žijící dlouhodobě v zahraničí. Tyto faktory představují výraznou poptávku po stavebních materiálech, kterou místní průmysl není schopen nasýtit. Největší exportní potenciál mají dlaždice, obkladačky, výrobky z cementu, průmyslového skla, atd. Nezanedbatelnou komoditou je rovněž stavební dříví.

PALESTINA

Stavebnictví je dlouhodobě dynamicky rostoucím sektorem (4,4 % růst v roce 2017, toto odvětví zaměstnává 18 % ekonomicky aktivního obyvatelstva) a současně významným exportním odvětvím. Problémem stavebního sektoru je silná závislost na dovozu stavebních materiálů (ročně 1,5 mil. tun cementu, 300 tis. tun oceli a 255 tis. tun písku), především z Izraele. V počáteční fázi realizace je výstavba první cementárny v Palestině v betlémském regionu. Významným exportním odvětvím je těžba a zpracování kamene (především obkladového, ročně 2,4 mil. tun) a výroba šterku (ročně 6,7 mil. tun). Kontinuálně jsou ze strany soukromého sektoru poptávány technologie pro zpracování kamene a rovněž moderní technologie k výrobě stavebních hmot recyklací odpadního materiálu. Vzhledem k populačnímu růstu přetrvává stavební boom (výstavba bytů i komerčních objektů), který vytváří kontinuální poptávku po dalších kategoriích stavebního materiálu (stavební dřevo, ocelové armatury, okna, dveře, zárubně, osvětlení, klimatizační jednotky, sanita aj.).

PERU

Sektor stavebnictví v roce 2016 zpomalil svůj růst v souvislosti se zablokováním či zpomalením velkých infrastrukturních projektů (jižní plynovod, nové letiště Chinchero, vodohospodářské projekty apod.) v důsledku vyšetřování korupčních skandálů, zdoluhavého vyvlastňování pozemků, složitého systému kontrol, neprůchodných finančních schémat a snahy minimalizovat na konci roku 2016 rozpočtový deficit (utlumení veřejných investic).

Vláda vyčlenila k výstavbě sociálních bytů pro období 5 let finanční prostředky v hodnotě 1,5 mld. USD. S přesunem obyvatelstva do měst je nutné provést výstavbu nových bytů a domů. Očekává se, že v následujících 20 letech bude třeba postavit 2,5 milionů obydlí, z toho téměř 52 % v Limě a přístavním Callau. Vyšší a střední příjmové skupiny investují do luxusnějších obytných nemovitostí i do jejich vybavení (interiérový design).

V důsledku rozsáhlých dešťů, které severní část Peru postihly na počátku roku 2017, bylo zničeno mnoho obydlí. Zasažena byla hlavně oblast u měst Trujillo, Chiclayo y Piura. Je tedy nutné domy opravit, což vytváří poptávku po stavebním materiálu, jako jsou cihly, cement, nátěry, plastová potrubí, keramika, obklady, železné provazy, kabely, barvy, laky, osvětlení, lepidla a plechy. Předpokládá se, že trh plastového potrubí v roce 2017 meziročně vroste o 3 %, přičemž velikost tohoto trhu je odhadována na 300 mil. USD.

Perspektivy rovněž vyplývají ze soukromých investic, které dlouhodobě směřují kromě do bytové výstavby, také do kancelářských, konferenčních a nákupních center a hotelů.

Střední třída představuje 39 % spektra peruánské společnosti. Průzkumy ukazují, že 53 % příslušníků této skupiny tráví v nákupních centrech převážnou většinu volného času. V roce 2016 bylo uvedeno do provozu 9 nových nákupních center. Objem prodeje v tomto distribučním kanále vzrostl v roce 2016 o 5,8 %, což motivuje výstavbu dalších nákupních center. V roce 2017 mají do výstavby nových obchodních center směřovat investice v objemu 349 mil. USD. S rozvojem cestovního ruchu probíhá též výstavba nových hotelů v Limě, i v regionech (mj. v rámci hotelových řetězců).

Ve vztahu k zahraničí je patrná preference ve prospěch energeticky a ekonomicky efektivních stavebních materiálů a technologií. Ty by se mohly uplatnit jak v průběhu staveb, v rámci vybavení interiérů, či při modernizaci domácí výroby stavebních materiálů (cementárny, závody na výrobu cihel apod.).

Z dlouhodobého hlediska je sektor stavebnictví tradičně významným sektorem peruánské ekonomiky, který v posledních 15 letech rostl průměrným tempem 7,7 %. (pozn. v roce 2016 poklesl o -3,2 %, avšak očekává se obrat k pozitivnímu vývoji).

PORTUGALSKO

Stavebnictví po dlouhém útlumu způsobeném finanční krizí postupně nabírá dech, a to přes doposud nízkou úroveň veřejných investic. V roce 2017 činil růst odvětví přibližně 6 % a pro rok 2018 je odhadován ve výši 4,5 %. Na konci roku 2016 byl zřízen Finanční instrument pro rehabilitaci a revitalizaci měst, jehož celková finanční dotace by měla dosáhnout 1,4 mld. EUR. Zvýhodněné půjčky z tohoto instrumentu podporují větší stavební aktivitu zejména v oblasti rekonstrukce městských center a ke slovu by měly přijít i inteligentní řešení a energeticky úsporné technologie. Další příležitosti nabízí výstavba naléhavě potřebné infrastruktury pro turistický průmysl, kam kromě nových hotelů patří i projekt nového lisabonského letiště. Uplatnění mohou české firmy naléznout zejména jako subdodavatelé silných domácích stavebních firem.

RAKOUSKO

Po několika letech podprůměrného tempa růstu zaznamenává rakouské stavebnictví od konce roku 2016 výraznou dynamiku ve všech hlavních segmentech, tj. v bytové výstavbě (+1,6 %), v pozemním stavitelství (+1,9 %) a částečně v segmentu inženýrských staveb. Díky dobrým rámcovým podmínkám pro investice do výstavby, příznivé konjunktury, trvajícím nízké úrovni úrokových sazeb a urbanizaci se očekává za rok 2017 růst stavebnictví o +2,8 % s celkovou hodnotou stavební výroby 34,9 mld. EUR. Do roku 2020 bude růst rakouského stavebnictví nejvíce tažen bytovou výstavbou. I nadále lze pozorovat sílící trend zj. v segmentu ekologických staveb a staveb s vysokým stupněm energetické soběstačnosti a s uplatněním tzv. „zelených technologií“. Každý třetí nově postavený dům v Rakousku je montovanou, nízkoenergetickou stavbou. Za velmi perspektivní se považuje oblast termické sanace budov, která je spolu s obměnou topných a klimatizačních zařízení v Rakousku předmětem finanční podpory ze strany státu, resp. spolkových zemí. Roste význam inovací a nových technologií i při výrobě stavebních materiálů a obecně povědomí o udržitelnosti staveb. Jako perspektivní odvětví v Rakousku se jeví oblast Smart Home propojující obory stavebnictví, elektroniky a automatizace a Smart Real Estate s využíváním senzorové techniky pro údržbu nemovitostí. Nabízí se tak enormní potenciál pro firmy nabízející řešení integrace techniky prostřednictvím internetu (M2M). Nové perspektivy se vyskytují v oblasti digitální simulace nejen finální výroby, ale celého procesu realizace (Building Information Modeling/BIM). Četné možnosti spolupráce se vyskytují ve výstavbě udržitelných budov, vč. plánování životního cyklu budov, energetické efektivity, zvýšení komfortu, podpory přístupnosti a orientace v budovách.

Rakouská vláda schválila v r. 2017 balík podpory měst a obcí s dotací 175 mil. EUR, který se vztahuje na nové stavební projekty za účelem zesílení komunální infrastruktury. Předmětem podpory je mj. sanace nebo výstavba komunálních budov, domů pro seniory či sportovních hřišť, ale i investice do veřejné dopravy (např. modernizace či výstavba stanic MHD, nabíjecích stanic), zařízení pro rozvod a zásobování vodou nebo zpracování odpadních vod. Finanční podporu z uvedeného balíku lze spojit s využíváním dalších prostředků z fondu klimatu a energie, např. ohledně termické sanace, vč. obnovení topných zařízení.

RUMUNSKO

Růst v sektoru stavebnictví patří k nejvyšším v EU. V Rumunsku probíhá modernizace a rozvoj silniční a železniční infrastruktury, rozšiřování výrobních a obchodních kapacit, výstavba nových průmyslových parků a objektů, pokračující expanze obchodních řetězců i projekty občanské výstavby ve velkých městech (vládní program PRIMA CASA). Plánuje se stavba několika projektů velkého rozsahu, mezi nimiž je např. rozšíření bukureštského metra a rozšíření terminálu na mezinárodním letišti Otopeni v Bukurešti. Pozadu ale nezůstávají ani regionální plánované investice v podobě nových mostů v městech Braila a Satu Mare.

Rumunská vláda schválila v rámci rozvoje dopravní infrastruktury tzv. „Dopravní plán na období do 2015–2030“. Ten předpokládá investice ve výši 43,5 mld. EUR. Z toho na projekty rozvoje silniční infrastruktury je počítáno s 26 mld. EUR. Nákladem 14 mld. EUR má pak být zmodernizována železniční síť v uvažované délce 4 tis. km. V oblasti vodní, resp. námořní dopravy se předpokládají změny především v oblasti plavby na Dunaji a jeho kanálech v celkové délce 670 km a modernizace 32 přístavů za cca 2 mld. EUR. Na oblast letecké dopravy je pak v rámci uvažované modernizace a rozšíření 15 letišť vyčleněno 1,5 mld. EUR.

Na rozvoji dopravní infrastruktury, občanské i průmyslové výstavbě mohou české společnosti participovat dodávkami a subdodávkami stavebních materiálů a technologií, strojů a zařízení a případně i formou dodávek stavebních prací nebo stavební supervize dle požadavku investora.

RWANDA

Priority sektoru stavebnictví se pro nadcházející roky mění. Po letech, kdy byla prioritou sektoru výstavba kancelářských budov se zaměřuje toto odvětví na residenční výstavbu zejména v hlavním městě Kigali, kde roční růst populace přesahuje 3 %. Pouze 7 % populace žije v moderních ubytovacích kapacitách. Do roku 2020 by se tento podíl měl zvýšit na 30 %.

SAÚDSKÁ ARÁBIE

Saúdská Arábie prožívala po dlouhé období bezprecedentní stavební boom a je největším stavebním trhem v celé oblasti Středního východu. Výdaje na nové projekty vzrostly meziročně o 28 % a dosáhly historicky rekordní výše 76 mld. USD. Celková výše plánovaných projektů činí 790 mld. USD, z toho do r. 2020 mají být kontrahovány projekty za cca 500 mld. USD. Z těchto peněz je 180 mld. USD vyčleněno na výstavbu 4 mil. bytů, 133 mld. USD půjde na energetické projekty, 53 mld. USD do projektů vodního hospodářství a 16 mld. USD na výstavbu nemocnic a zdravotních zařízení. Desítky miliard jsou též vyčleněny na projekty dopravní infrastruktury (metro Rijád, Mekka, Džidda, cca 2 000 km nových železničních tratí, tisíce km nových silnic, nová dopravní řešení velkých měst, rekonstrukce letišť a rozšiřování přístavů).

K závažnému útlumu stavebního boomu došlo v letech 2014–2016 zejména s ohledem na klesající cenu ropy. Je známo, že některé projekty jsou i nadále pozdrženy či byly úplně odloženy ad acta a platební morálka se v oboru citelně zhoršila (viz výše). Český export stavebních materiálů a strojů činí cca 50 mil. USD ročně, včetně výrobků ze skla a osvětlovací techniky cca 60 mil. USD. Jednou z dlouhodobě úspěšných položek jsou zápalnice a výbušniny pro civilní použití (tedy zejména ve stavebnictví), kterých se pravidelně vyváží z ČR do Saúdské Arábie za 1,5–2 mil. USD, a to přesto, že Saúdská Arábie dnes má vlastní výrobní linku, postavenou právě ve spolupráci s naším vývozcem.

Potenciál je u řady výrobků stavební mechanizace, materiálů a služeb, zejména v oblasti výstavby nízkenergetických a ekologických staveb, které budou do budoucna nutným trendem. V Saudské Arábii platí obecně, že výrobky z místní produkce (která je zatím sporadická) mají přednost před dovozem. Zde je namístě znovu zdůraznit, že preferovanou formou spolupráce je transfer výrobní technologie do Saúdské Arábie.

Jednou ze zajímavých příležitostí mohou být architektonické služby, většina projektů se totiž realizuje se zahraničními architektonickými kancelářemi, na něž se lze napojit s dodávkami materiálů a vybavení pro např. interiérová řešení. Pobočky českých firem, které v této oblasti působily přímo v Saudské Arábii, však svou činnost utlumily. Jednání v této věci se odehrávají převážně v Evropě – jako perspektivní lze označit např. participaci na interiérovém designu a následných dodávkách specifickým vybavením ve spolupráci s význačnými evropskými architektonickými studií.

SLOVINSKO

V souladu se Strategií rozvoje dopravy do roku 2030 jsou plánovány nejvýraznější investice především v oblasti železniční a silniční infrastruktury. Mezi nejvýznamnější železniční projekty bude zajisté patřit vybudování 2. koleje na trati Divača–Koper v celkové délce 27 km a odhadované hodnotě 1,4 mld. EUR. Budování této trati je rovněž příležitost pro potenciální investory, kteří by do projektu vstupovali dle mechanismu public private partnership. V oblasti silniční dopravy se plánuje např. výstavba 2. tunelového úseku v dálničním komplexu Karavanky a rekonstrukce 1. tunelového úseku, výstavba přímořské rychlostní silnice H6 (Jagodje–Lucija) či výstavba 3. rozvojové osy, spojující regiony Koroška a Bela Krajina.

České společnosti se mohou zapojit také do modernizace přístavu Koper, který předpokládá výraznější investice do přístavní infrastruktury a vybavení v hodnotě 290 mil. EUR v období 2016–2020, např. prodloužení mola I, výstavba přístavní hráze 12 v bazénu II pro potřeby obecných nákladů, modernizace přístavní silniční infrastruktury, modernizace a prodloužení přístavní železniční infrastruktury, výstavba nové roll-on/roll-off přístavní hráze pro přepravu nákladu na kolech v bazénu III, rekonstrukce přístavní hráze 7 a prohloubení východní části bazénu I, výstavba nových skladovacích prostor apod.

SPOJENÉ ARABSKÉ EMIRÁTY

Stagnace stavebnictví způsobená poklesem cen ropy v letech 2015–17 je překonána. Koncem roku 2017 začal nový stavební boom spojený s přípravou emirátu Dubaj na světovou výstavu EXPO 2020. Nové projekty představují nejen výstavbu samotného výstavního areálu, ale zejména výstavbu doprovodných logistických, ubytovacích, a nákupních středisek s náklady ve výši 7 mld. USD. Firma EMAAR (developer současné největší budovy světa Burj Khalifa s výškou 828 m) vyhlásila např. výstavbu nové nejvyšší budovy světa Dubai Creek Tower (výška přes 1 000 m), která se má být symbolicky spojena s EXPO 2020 podobně jako Eiffelova věž s EXPO 1889 v Paříži. Budova si vyžádá investici ve výši 1 mld. USD. Konání světové výstavy EXPO 2020 vzbudilo opětovný zájem developerů bytové i občanské výstavby. Jen za první polovinu roku 2017 byly v Dubaji vyhlášeny tendry na stavební projekty ve výši 16 mld. USD, projekty ve výši 111 mld. jsou ve stádiu rozpracování, hodnota projektů v plánu na rok 2018 dosahuje 38,6 mld. USD. Celkem je v Emirátech v různých stádiích projektu a výstavby evidováno 7 500 projektů v celkové výši 228 mld. USD. Většina těchto projektů má být dokončena do roku 2020. Oživil se i zájem investorů na realitním trhu, který v prvním pololetí roku 2017 zaznamenal po loňském poklesu opětovný nárůst o 17 %. Po velké vlně propouštění v uplynulých dvou letech začíná ve stavebnictví nábör nových pracovníků.

SRBSKO

V Srbsku lze v nejbližším období očekávat rozmach stavebnictví. V realizaci jsou velké stavební projekty. Rozběhla se výstavba projektu „Belgrade Waterfront“. Roste poptávka po nových bytech, ale i modernizaci stávajících bytových domů a jejich energetické efektivizaci. S tím souvisí i technologie pro monitorování spotřeby energií a vody a zařízení na jejich efektivnější využívání.

SÝRIE

Tento sektor zažívá v Sýrii rychlý růst. Analýza CSI (Common Space Initiative) odhaduje, že rekonstrukce syrských měst si vyžádá přibližně 300 až 400 mld. USD a jejich obnova potrvá roky. Zničené budovy, pozemní komunikace, průmyslové budovy, veřejné stavby atd., potřebují často kompletní rekonstrukci. Poptávka je zejména po technologiích na výrobu stavebního materiálu (cihelny), dále je zájem o moderní stavební komponenty – okna, izolační materiály, plastový materiál, dobrá příležitost se nabízí pro výrobce prefabrikovaných montážních domů. Obdobně nabízí místní trh zajímavou příležitost pro dodavatele technologií pro cementárny, jejichž současná výrobní kapacita je nedostatečná. Potřeba likvidace stavební suti vytváří poptávku po drtičích a třídičích.

ŠVÉDSKO

Navzdory současnému poklesu cen nemovitostí by měl švédský stavební průmysl dle předpovědní odborných analytiků v letech 2015–2019 dosáhnout růstové hodnoty 573 mld. SEK. Hlavními faktory pro tento růst jsou rostoucí soukromé a veřejné investice, dostatečný disponibilní příjem domácností, rostoucí populace a urbanizace. Největším podíl na tomto růstu (cca 46 %) tvoří výstavby rezidenčního bydlení, což je především způsobeno poklesem úrokových měr u hypoték a tedy zvýšením poptávky jednotlivých domácností. Výstavba komerčních objektů tvoří cca 17 % z této hodnoty. Z důvodu zlepšení výstavby rezidenčního bydlení a tedy zvýšení nabídky bytových jednotek pro své občany, se švédská vláda pro rok 2018 rozhodla alokovat ze svého rozpočtu částku 2,8 mld. SEK pro výstavbu ubytování pro studenty a nájemní bytové jednotky. Rovněž se čeká významný nárůst seniorské populace nad 65 let, ze 1,9 mil obyvatel v roce 2013 na 3 mil v roce 2060. Z tohoto důvodu vzniká potřeba investic a výstavby zdravotnických zařízení. Výstavba průmyslových staveb je především realizována soukromými investicemi. Švédská vláda také schválila alokaci 522 mld. SEK do výstavby infrastrukturních projektů pro období 2014–2025. Švédské stavební firmy nejsou schopny uspokojit domácí poptávku a jsou nuceny tento dříve uzavřený sektor otevírat zahraniční konkurenci.

ŠVÝCARSKO

Přestože se vláda v návaznosti na Alpskou iniciativu zavázala, že nebude rozšiřovat silniční síť, probíhají ve zvýšené míře rekonstrukce té existující. Údržba a opravy silniční sítě, především pokud jde o mosty a tunely, patří mezi podporované a nutné činnosti. Dle programu PEB z roku 2014 se pro nejbližší roky na opravy tzv. dálničních úzkých míst počítá s 5,5 mld. CHF.

Strategickým projektem na dlouhá léta je výstavba druhého silničního tubusu Gotthardského tunelu, který jednak lépe propojí jižní kanton Ticino se zbytkem země a zároveň bude klíčovou transevropskou tepnou. Jedná se o miliardovou investici a tudíž i o významnou příležitost napříč obory. Budou požadovány komodity k přípravě, výstavbě, resp. opravě tunelu, neboť i stávající téměř dvacetikilometrový tubus bude potřebovat údržbu a sanaci.

Perspektivní je také oblast protihlukových zábran a staveb. Ročně na tato opatření vydá ministerstvo životního prostředí, dopravy, energie a komunikace cca 10 mil. CHF. V rozmezí let 2016 až 2019 obdrží švýcarské kantony 976 mil. CHF pro 250 projektů na zlepšení životního prostředí. Značná část prostředků jde do vodního hospodářství, sanace údolních přehrad, čištění vod, opravy hrází apod.

TANZÁNIE

Sektor stavebnictví vykazuje během posledních let stabilní růst na úrovni 8 %, který má pokračovat i v nadcházejících letech (do r. 2019); tento růst je dán vysokými investicemi do výstavby nedostatečné infrastruktury

(silnice, mosty, železnice), výstavby obytných komplexů a komerčních budov. Populace Tanzanie se má do roku 2050 zdvojnásobit ze současných 53 mil. osob. Již dnes existuje neuspokojená poptávka po bydlení na úrovni 3 mil. bytů. S růstem populace se bude současná situace ještě dále zhoršovat. Další příležitosti jsou spojeny s vládním rozhodnutím přesunout administrativu z Dar es Salaamu do hlavního města Dodomy. V rámci plánů rozvoje města se počítá například s vybudováním nového mezinárodního letiště v nadcházejících pěti letech vzhledem k tomu, že existující letiště není schopno přijímat velká osobní ani nákladní letadla. Pro Tanzanii je důležitý rovněž Tanzania's Water Sector Development Program. V rámci druhé fáze programu končící v roce 2019 má být investováno více než miliarda USD. Z pohledu příležitostí je pak důležité, že v rámci třetí fáze programu pro roky 2019–2025 bude investována obdobná částka, a to zejména do rozvodných sítí a úpraven vody.

VELKÁ BRITÁNIE

Ačkoliv v roce 2016 a 2017 britské stavebnictví bylo po 4 letech předchozího mírného růstu v recesi, především díky propadu v sektoru komerčních budov, zatímco výstavba bytového bydlení stoupá, pro dílčí dodávky stavebních materiálů, konstrukcí, i stavebních služeb z ČR zůstává v Británii otevřena řada příležitostí. Důvodem je nejen celková velikost britského stavebního trhu, ale zejména skutečnost, že dle analýz chybí v Británii obrovské množství bytů. Toto je obzvláště problémem Londýna, ale i severu Anglie, kde se v rámci programu „Northern Powerhouse“ britská vláda snaží zvýšit urbanizaci. Cílem britské vlády je vybudovat celkem milion nových bytů do roku 2020; pro podporu výstavby družstevního bydlení je rezervováno 4,7 mld. GBP a 3,2 mld. pro výstavbu bydlení v bývalých průmyslových zónách (brown fields). Ve fiskálním roce 2016–17 byla kvóta na 200 tis. nových bytů ročně dosažena poprvé od začátku projektu v roce 2015, zároveň tím došlo k největšímu nárůstu výstavby bytových jednotek za jeden fiskální rok od finanční krize v roce 2007. Zejména v osmimilionové oblasti širšího Londýna pak stavební ruch, týkající se především komerčních a rezidenčních budov, neustává i bez státní podpory. V Británii rovněž narůstá poptávka po montovaných stavbách. Specifickou oblastí příležitostí ve stavebnictví je pak sektor dopravní infrastruktury, ve které je realizována či připravována řada projektů. Největší projekt, „High Speed II“, plánuje vybudování 335 míl dlouhého vysokorychlostního železničního propojení mezi Londýnem, Birminghamem, Manchesterem, Sheffieldem a Leedssem. Projekt „High Speed II“ rovněž spadá pod projekt „Northern Powerhouse“, do něhož bylo ze státního rozpočtu na stavbu dopravní infrastruktury uvolněno 13 mld. GBP a projektu rozvoje střední Anglie „Midlands Engine“, kde bude k dispozici 5 mld. Celková celostátní cena projektu „High Speed II“ je plánována na 56 mld. GBP, realizován má být vládou založenou společností „High Speed Two (HS2) Ltd“, trať do Birminghamu má být zprovozněna do roku 2026 a celý koridor by měl být dokončen v letech 2032–33. Ve stádiu přípravy realizace jsou též projekty rozšíření letišť Heathrow a Stanstead, které v roce 2017 dosáhly rekordních počtů cestujících. Na obzoru je i rozšíření letiště Gatwick. V prosinci 2018 má být dokončen rozsáhlý projekt Crossrail – modernizace a dostavba železnice v oblasti Londýna. Vláda zároveň zahájila projekt „chytrých dálnic“ (aktuálně transformace dálnic M3 a M6). Možné příležitosti pro české firmy představují zejména dodávky komponent a konstrukcí pro dopravní stavby, komponent rezidenčního bydlení, ale např. i výstavba či přestavba elektráren. Carillion, druhá největší stavební firma v Británii a jeden z největších dodavatelů služeb do britského veřejného sektoru v lednu 2018 přešel do povinné likvidace. Panují obavy, že pád Carillionu by mohl strnout širší lavinu krachů a restrukturalizace ve stavebnictví, ale může to znamenat i nové příležitosti pro menší firmy.

VIETNAM

Perspektivní obor zejména z pohledu velkého přírodního bohatství Vietnamu, kde se nachází vápence, železné rudy, bauxit aj. Ve Vietnamu je velká poptávka po technologiích na zpracování nerostů a výrobu

stavebních hmot; jako exportní komodita připadají v úvahu cementárny, kaolinky, drtičky kamene, technologie na výrobu cihel apod. Další perspektivní položkou jsou jeřáby. Plánuje se modernizace a výstavba nových mořských přístavů.

ZAMBIE

Stavební průmysl se na tvorbě HDP podílí cca 11 %. Přestože vláda musela díky nedostatku financí pozastavit realizaci velkých infrastrukturních projektů, stavebnictví zůstane v následujícím období významným zdrojem ekonomického růstu Zambie. Zambijská poptávka po stavebních strojích a stavebních komponentech v posledních letech rychle rostla. Zahraniční konkurence však na trhu již nejen dlouho působí, začíná sem přenášet i část výrobních kapacit.

Konkrétní příležitosti	Země
CPA 42.21 - Inženýrské sítě pro kapaliny a plyny a jejich výstavba	Myanmar
CPA 71 - Architektonické a inženýrské služby; technické zkoušky a analýzy	Kuba
CZ-CPA 41.00 Budovy a výstavba budov	Kypr
CZ-CPA 42.2 Inženýrské sítě a jejich výstavba	Kypr
CZ-CPA 42.91 Vodní díla a jejich výstavba	Kypr
CZ-CPA 42.99 Ost. inženýrské stavby a jejich výstavba	Kypr
CZ-CPA 43 Specializované stavební práce	Kypr
CZ-CPA 71.11 Architektonické služby	Kypr
HS 2507 - Kaolin a jiné kaolinitické jíly, též kalcinované	Austrálie, Portugalsko
HS 2508 - Ost. jíly, kyanit a sillimanit aj. nebo dinasové zeminy	Nový Zéland
HS 2516 - Žula porfyr čedič pískovec aj kameny	Rumunsko
HS 2517 - Oblázky, štěrky, kámen, pazourek, makadam zrna, drť	Austrálie
HS 2522 - Nehašené vápno, hašené a hydraulické vápno, kromě oxidu a hydroxidu vápenatého čísla 2826	Rumunsko, Myanmar, Nizozemsko
HS 2523 - Portlandský cement, hlinitanový, struskový ap.	Lichtenštejnsko, Saúdská Arábie, Švýcarsko
HS 2529 - Živec;leucit;nefelin a nefelinický syenit;kazivec	Peru
HS 2618 - Granulovaná struska z výroby železa nebo oceli	Austrálie, Mongolsko, Velká Británie
HS 2619 - struska, okuje aj., odpad při zpracování železa a oceli	Mexiko
HS 2621 - Ost. strusky a popely, popel z mořských řas a zbytky ze spalování komunálního odpadu	Nizozemsko, Nový Zéland
HS 2621 - Strusky popely jiné vč popela mořských chaluh	Peru
HS 2714 - Živice, asphalt, přírodní břidlice, písky živičné	Austrálie
HS 3206 - Ost. barviva, anorganické výrobky používané jako luminofory	Myanmar

Konkrétní příležitosti	Země
HS 3208 – Nátěrové barvy a laky na syntetických nebo chemicky modif. přírodních polymerech	Konžská demokratická republika, Saúdská Arábie
HS 3210 – Ost. nátěrové barvy a laky; připravené vodní pigmenty	Austrálie, Myanmar, Nový Zéland
HS 3603 – Zápalky; bleskovice; roznětky nebo rozbušky; zažehovače; elektrické rozbušky	Saúdská Arábie
HS 3804 – Odpadní louhy z výroby dřevné buničiny, též koncentrované, odcukerněné nebo chemicky upravené	Austrálie
HS 3804 – Odpadní louhy z výroby dřevné buničiny, též koncentrované, odcukerněné nebo chemicky upravené	Nový Zéland
HS 3917 – Trouby, trubky, hadice, příslušenství z plastů	Kolumbie, Bulharsko, Ghana, Island, Norsko, Rumunsko, Saúdská Arábie, Spojené arabské emiráty
HS 3918 – Podlahové krytiny, obklady stěn nebo stropů z plastů	Norsko, Rumunsko
HS 3919 – Samolepící desky, listy, fólie, filmy, pruhy a pásy a jiné ploché tvary z plastů, též v rolích	Norsko
HS 3920 – Ost. desky, listy, fólie aj. z plastů, nelehčené a nevyztužené ap. ani jinak nekomb.	Island, Norsko, Saúdská Arábie
HS 3922 – Koupací vany, sprchy, odpady (výlevky), umyvadla, bidety ap. výrobky, z plastů	Austrálie, Island, Rumunsko
HS 3925 – Stavební výrobky z plastů, jinde neuved.	Brazílie, Írán, Island, Katar, Kuvajt, Lucembursko, Mongolsko, Rakousko, Rumunsko, Sýrie, Švédsko, Velká Británie, Zambie
HS 3926 – Ost. výrobky z plastů a výrobky z ost.ch materiálů čísel 3901 až 3914	Bulharsko
HS 4008 – Desky tyče ap z kaučuku vulkanizov ne tvrdého	Peru
HS 4010 – Pásky dopravníkové, řemeny hnací, z kaučuku vulkan.	Mexiko
HS 4193 – Tašky, dlaždice aj. z cementu, betonu apod., i vyzt.	Egypt
HS 4403 – Surové dřevo, též odkorněné, zbavené dřevní běli nebo nahrubo opracované	Albánie, Jemen, Spojené arabské emiráty, Vietnam
HS 4405 – Vlna dřevěná, moučka dřevitá	Spojené arabské emiráty
HS 4407 – Dřevo rozřezané nebo štípané podélně, krájené nebo loupané, ap., >6 mm	Austrálie, Palestina, Vietnam
HS 4408 – Listy na dýchování, překližky, ap., rozřezané, krájené nebo loupané ap., < 6 mm	Dánsko, Dánsko, Island, Palestina
HS 4409 – Dřevo profilované, i hoblované, broušené apod.	Mexiko
HS 4410 – Třískové desky ap. desky ze dřeva nebo z jiných dřevitých materiálů	Bulharsko, Kazachstán, Mongolsko, Velká Británie
HS 4412 – Překližky, dýchované desky a podobné vrstvené dřevo	Ázerbájdžán, Filipíny
HS 4413 – Zhutněné dřevo, ve tvaru špalků, desek, pruhů nebo profilů	Nový Zéland
HS 4415 – Bedny, krabice, laťové bedny, bubny ap. dřevěné obaly	Švédsko

STAVEBNÍ PRŮMYSL

Konkrétní příležitosti	Země
HS 4418 - Výrobky stavebního truhlářství a tesařství, ap. dřeva	Austrálie, Ázerbájdžán, Egypt, Island, Jemen, Mongolsko, Palestina, Saúdská Arábie, Spojené arabské emiráty, Velká Británie
HS 4906 - Plány a výkresy pro stavební, strojnické, průmyslové, obchodní ap. účely, ruční originály	Estonsko, Írán, Kazachstán, Portugalsko, Peru
HS 5266 - Nábytek k vestavění zař. chladicích, mrazicích	Egypt
HS 5603 - Netkané textilie, též impregnované, povrstvené, potažené nebo laminované	Rumunsko
HS 5909 - Textilní hadice k čerpadlům ap. hadice, též s armaturou nebo příslušenstvím z jiných materiálů	Dánsko, Nový Zéland
HS 6112 - Vozidla motorová pro dopravu, nákladní	Egypt
HS 6124 - Automobily nákladní s míchačkou na beton	Egypt, Sýrie
HS 6540 - Nábytek, lůžkoviny, svítidla, stavby montované	Egypt
HS 6560 - Nábytek dřevěný, kancelářský	Egypt
HS 6746 - Výbušniny, výrobky pyrotechnické, zápalky apod.	Egypt
HS 6801 - Dlažební kostky, obrubníky a dlažební desky, z přírodního kamene (vyjma břidlice)	Estonsko, Filipíny, Kuba, Nový Zéland, Pákistán, Slovinsko, Velká Británie, Peru
HS 6802 - Kameny opracované pro účely výtvarné, stavební	Rumunsko
HS 6805 - Brusiva přírodní, umělá, na podložce	Kuba
HS 6808 - Desky dlaždice ap z vláken rostlin slámy ap	Peru, Nizozemsko
HS 6810 - Výrobky z cementu, betonu nebo umělého kamene, též vyztužené	Austrálie, Dánsko, Jordánsko, Katar, Kuba, Kuvajt, Myanmar, Německo, Nový Zéland, Pákistán, Saúdská Arábie, Švédsko, Velká Británie
HS 6811 - Výrobky z osinkocementu (azbestocementu), z buničitocementu nebo podobné	Estonsko, Katar, Kuvajt, Německo, Nizozemsko, Pákistán, Peru
HS 6813 - Třecí materiál a výrobky z něj	Dánsko, Německo, Pákistán
HS 6814 - Slída zpracovaná, výrobky i na podložce	Mexiko, Německo, Pákistán, Spojené arabské emiráty
HS 6815 - Výrobky z kamene nebo jiných nerostných látek jinde neuved.	Dánsko, Nizozemsko, Zambie
HS 6901 - Cihly, desky aj. výrobky, keramické, z mouček	Rumunsko
HS 6903 - Ost. žáruvzdorné keramické výrobky	Litva, Nový Zéland, Pákistán, Portugalsko, Saúdská Arábie
HS 6904 - Keramické stavební cihly, podlahové bloky, nosné nebo výplňové tvarovky a podobné výrobky	Litva, Lucembursko, Nový Zéland, Rumunsko, Švédsko, Velká Británie
HS 6905 - Střešní tašky, komínové krycí desky, komínové vložky, stavební ozdoby a jiné stavební keramické výrobky	Ghana, Mongolsko, Rumunsko, Saúdská Arábie, Velká Británie

Konkrétní příležitosti	Země
HS 6907 – Keramické dlaždice a obkládačky, obkládačky pro krby nebo stěny; mozaikové ap. výrobky	Albánie, Austrálie, Austrálie, Dánsko, Ghana, Island, Konžská demokratická republika, Lichtenštejnsko, Litva, Litva, Norsko, Nový Zéland, Pákistán, Pákistán, Saúdská Arábie, Saúdská Arábie, Švýcarsko, Velká Británie
HS 6909 – Keramické zboží pro laboratorní, chemické aj. technické účely	Saúdská Arábie
HS 6910 – Keramické výlevky, koupací vany, umyvadla, bidety ap. zařízení	Austrálie, Bulharsko, Island, Jemen, Konžská demokratická republika, Norsko, Saúdská Arábie, Spojené arabské emiráty, Zambie, Peru
HS 6911 – Stolní a kuchyňské nádobí, ost. předměty pro domácnost a toaletní z porcelánu	Albánie, Pákistán, Saúdská Arábie
HS 7002 – Sklo ve tvaru kuliček, tyčí nebo trubic, neopracované	Myanmar
HS 7003 – Lité a válcované sklo v tabulích aj. neopracované	Dánsko, Kazachstán, Myanmar
HS 7004 – Sklo ploché tažené foukané jinak nezpracované	Peru, Myanmar, Nový Zéland, Saúdská Arábie, Zambie
HS 7006 – Sklo lité tažené plavené vrtané aj zpracované	Peru, Mexiko, Austrálie, Myanmar, Nový Zéland, Saúdská Arábie
HS 7007 – Bezpečnostní sklo sestávající z tvrzeného nebo vrstveného skla	Myanmar, Zambie
HS 7008 – Izolační jednotky z několika skleněných tabulí	Myanmar, Saúdská Arábie, Peru
HS 7011 – Baňky trubice skleněné otevřené nedohotovené	Peru
HS 7016 – Dlažební kostky, desky, cihly, dlaždice, obkládačky a ost. výrobky z lisovaného skla	Ghana, Konžská demokratická republika, Myanmar, Velká Británie
HS 7019 – Skleněná vlákna a výrobky z nich (například příze, tkaniny)	Kuba, Myanmar, Peru
HS 7020 – Ost. skleněné výrobky	Kazachstán, Kuba
HS 7206 – Železo a nelegovaná ocel v ingotech nebo v jiných primárních formách (kromě železa čísla 7203)	Dánsko, Filipíny, Kolumbie, Portugalsko, Spojené arabské emiráty, Mexiko
HS 7207 – Polotovary ze železa nebo nelegované oceli	Kolumbie
HS 7208 – Výt z železa oceli nad 600 mm válc za tepla	Saúdská Arábie
HS 7209 – Výt z železa oceli nad 600 mm válc za studena	Saúdská Arábie
HS 7211 – Ploché válcované výrobky ze železa nebo nelegované oceli, o šířce < 600 mm, neplátované	Bulharsko
HS 7213 – Tyče a pruty, válcované za tepla, v nepravidelně navinutých svitcích, ze železa nebo nelegované oceli	Dánsko, Lucembursko, Myanmar, Spojené arabské emiráty, Švédsko, Tanzanie, Zambie
HS 7214 – Ost. tyče a pruty ze železa nebo nelegované oceli	Filipíny, Lucembursko, Myanmar, Portugalsko, Zambie
HS 7216 – Úhelníky, tvarovky a profily ze železa nebo nelegované oceli	Kolumbie, Saúdská Arábie

STAVEBNÍ PRŮMYSL

Konkrétní příležitosti	Země
HS 7217 - Dráty ze železa nebo nelegované oceli	Dánsko, Filipíny, Ghana, Jemen, Myanmar, Spojené arabské emiráty, Zambie
HS 7219 - Ploché válcované výrobky z nerezavějící oceli, o šířce 600 mm nebo větší	Kolumbie, Saúdská Arábie
HS 7220 - Ploché válcované výrobky z nerezavějící oceli, o šířce menší než 600 mm	Saúdská Arábie
HS 7223 - Dráty z nerezavějící oceli	Filipíny, Kolumbie, Srbsko
HS 7224 - Ocel legovaná ostatní, v ingotech aj. tvarech zákl.	Mexiko, Ghana, Myanmar, Portugalsko
HS 7227 - Tyče a pruty, válcované za tepla, v nepravidelně navinutých svitcích, z ost. legované oceli	Brazílie, Myanmar, Spojené arabské emiráty, Srbsko
HS 7228 - Ost. tyče a pruty z ost. legované oceli	Jemen, Lichtenštejnsko, Myanmar, Saúdská Arábie, Spojené arabské emiráty, Švýcarsko, Peru
HS 7229 - Dráty z ost. legované oceli	Myanmar
HS 7301 - Štětovnice ze železa nebo oceli, též vrtané, ražené nebo vyrobené ze sestavených prvků	Dánsko, Ghana, Kazachstán, Kuvajt, Německo, Portugalsko, Slovinsko
HS 7302 - Konstrukční materiál pro stavbu železničních nebo tramvajových tratí ze železa nebo oceli	Ghana, Německo, Nizozemsko, Zambie
HS 7304 - Trouby, trubky a duté profily, bezešvé, ze železa (jiného než litiny) nebo z oceli	Estonsko, Kolumbie, Německo, Saúdská Arábie, Švýcarsko, Tanzanie
HS 7305 - Ost. trouby a trubky > 406,4 mm, ze železa nebo oceli	Zambie
HS 7306 - Ost. trouby, trubky a duté profily ze železa nebo oceli	Keňa
HS 7307 - Příslušenství (fitinky) pro trouby nebo trubky, ze železa nebo oceli	Kolumbie
HS 7308 - Konstrukce jn. a části a součásti pro použití v konstrukcích, ze železa, oceli	Kolumbie, Kuvajt, Lichtenštejnsko, Německo, Nový Zéland, Saúdská Arábie, Švédsko, Švýcarsko, Tanzanie
HS 7309 - Nádrže, cisterny, kádě ap., ze železa nebo oceli, o objemu > 300l	Brazílie, Německo
HS 7310 - Cisterny, sudy, barely, plechovky, krabice ap. nádoby ze železa nebo oceli, o objemu < 300l	Filipíny, Německo, Zambie
HS 7311 - Nádoby na stlačený nebo zkapalněný plyn, ze železa nebo oceli	Německo
HS 7312 - Lana, kabely, pásy aj. splétané ze železa n. oceli	Kuba
HS 7314 - Látky, mřížovina, síťovina a pletivo ze železného nebo ocelového drátu	Filipíny, Lucembursko, Německo
HS 7315 - Řetězy, řetízky, jejich části z železa, oceli	Německo
HS 7317 - Hřebíky, cvočky, napínáčky ap. ze železa	Německo, Portugalsko
HS 7318 - Šrouby a vruty, svorníky nýty, aj. ze železa, oceli	Jemen, Spojené arabské emiráty
HS 7319 - Šicí jehly, pletací jehlice, šněrovací jehly ap., ze železa, oceli	Německo
HS 7321 - Kamna, sporáky, krby, vařiče, grily, aj., ze železa, oceli	Kuvajt, Kuvajt, Německo, Rumunsko

Konkrétní příležitosti	Země
HS 7322 – Radiátory pro ústřední topení, ohříváče ap. ze železa, oceli	Německo, Rumunsko, Švédsko
HS 7323 – Výrobky pro domácnost stolní apod., ze železa n. oceli	Kuba
HS 7324 – Výrobky sanitární části ze železa, oceli	Kuba
HS 7325 – Ost. výrobky odlité ze železa, oceli	Lucembursko, Německo
HS 7326 – Ost. výrobky ze železa, oceli	Brazílie, Lichtenštejnsko, Německo, Zambie
HS 7402 – Měď nerafinovaná, anody pro rafinaci	Portugalsko
HS 7403 – Měď rafinovaná, slitiny mědi netvářené	Portugalsko
HS 7506 – Desky plechy pásy folie niklové	Peru
HS 7605 – Dráty hliníkové	Bulharsko
HS 7610 – Hliníkové konstrukce, desky, tyče, profily, trubky ap.	Austrálie, Island, Lucembursko, Německo, Saúdská Arábie, Peru
HS 7612 – Hliníkové sudy, barely, plechovky, krabice ap. výrobky o objemu < 300l	Filipíny, Německo
HS 7616 – Ost. výrobky z hliníku	Německo, Zambie
HS 7806 – Ost. výrobky z olova	Filipíny
HS 8205 – Ruční nástroje a nářadí, jinde neuved.; pájecí lampy; svěráky ap. nářadí	Filipíny, Norsko
HS 8207 – Vyměnitelné nástroje pro ruční nástroje a nářadí	Kuba
HS 8210 – Ručně poháněná mechanická zařízení, o hmotnosti 10 kg nebo nižší	Filipíny, Zambie
HS 8302 – Úchytky, kování ap. výrobky z obecných kovů k nábytku, dveřím, schodištím apod.	Island
HS 8303 – Pancéřové, zpevněné sejfy, trezory, dveře a bezpečnostní schránky ap. výrobky	Estonsko
HS 8307 – Ohebné trubky, z obecných kovů, též s příslušenstvím (fitinky)	Austrálie
HS 8311 – Dráty, pruty, trubky, aj. k pájení, svařování nebo nanášení kovů	Brazílie, Jemen, Spojené arabské emiráty
HS 8413 – Čerpadla na kapaliny, též vybavená měřicím zařízením; zdviže na kapaliny	Rwanda, Tanzanie
HS 8414 – Čerpadla vývěvy vzduchové kompresory aj.	Rwanda, Tanzanie
HS 8415 – Stroje přístroje klimatizační	Ázerbájdžán, Bulharsko, Katar, Kazachstán, Keňa, Kuvajt, Rwanda, Tanzanie
HS 8419 – Stroje, laboratorní přístroje, pro zpracovávání materiálů výrobními postupy změnou teploty	Norsko
HS 8426 – Lodní otočné sloupové jeřáby; mobilní zdvihací rámy, zdvižné obkročné vozíky, aj. vozíky	Etiopie, Jižní Súdán, Konžská demokratická republika, Malajsie
HS 8427 – Vidlicové stohovací vozíky; ost. vozíky vybavené zdvihacím nebo manipulačním zařízením	Írán

STAVEBNÍ PRŮMYSL

Konkrétní příležitosti	Země
HS 8428 – Ost. zvedací, manipulační, nakládací nebo vykládací zařízení	Írán, Jižní Súdán, Katar, Konžská demokratická republika, Kuvajt, Mexiko, Nový Zéland, Rumunsko, Tanzanie, Vietnam, Zambie
HS 8429 – Samohybné buldozery, stroje na vyrovnávání terénu, rypadla, ap. s pohonem	Etiopie, Írán, Jižní Súdán, Kolumbie, Konžská demokratická republika, Mexiko, Nový Zéland, Saúdská Arábie, Slovinsko, Spojené arabské emiráty, Tanzanie, Vietnam, Zambie
HS 8430 – Ost. srovnávací, vyrovnávací, škrabací, vrtací aj. stroje; sněhové pluhý a frézy	Konžská demokratická republika, Mexiko
HS 8431 – Části a součásti jeřábů, vozíků, buldozerů, fréz aj.	Katar, Keňa, Kuvajt, Malajsie, Rwanda, Tanzanie, Vietnam
HS 8464 – Obráběcí stroje pro opracování kamene, keramiky, ap. nerostných mat. stroje pro opracování skla za studena	Norsko, Palestina
HS 8467 – Ruční nástroje a nářadí, pneumatické, hydraulické nebo s motorem	Filipíny, Portugalsko, Saúdská Arábie, Spojené arabské emiráty
HS 8468 – Stroje pro pájení, řezání, plynové stroje, přístroje k povrchovému kalení	Filipíny
HS 8474 – Stroje na třídění, prosévání, oddělování ap. kamenů, zemin aj. nerostných hmot	Kazachstán, Mexiko, Rumunsko
HS 8481 – Kohouty, ventily ap. zařízení pro potrubí, kotle, vany aj.	Irsko, Island, Keňa, Konžská demokratická republika, Rumunsko
HS 8484 – Těsnění ap. výrobky kovoplastové; soubory, sestavy, mechanické ucpávky	Austrálie
HS 8537 – Tabule, panely, ovládací stoly, pulty, skříně a základny pro el. ovládání	Jemen
HS 8544 – Izolované dráty, kabely aj. izolované elektrické vodiče	Dánsko, Katar, Kuvajt, Norsko
HS 8547 – Izolační části pro el. stroje; elektroinstalační trubky	Filipíny
HS 8607 – Části železničních nebo tramvajových lokomotiv nebo kolejových vozidel	Švýcarsko
HS 8608 – Kolejový svrškový upevňovací materiál a zařízení; mechanické přístroje a signalizační zařízení	Ghana, Rumunsko
HS 8907 – Ost. Plavidla	Nový Zéland, Švýcarsko
HS 9405 – Svítidla a osvětlovací zařízení, včetně reflektorů a světlometů	Katar, Kuvajt, Norsko, Saúdská Arábie
HS 9406 – Montované stavby	Ázerbájdžán, Egypt, Etiopie, Island, Mongolsko, Německo, Nigérie, Norsko, Rakousko, Saúdská Arábie, Spojené arabské emiráty, Sýrie, Švédsko, Tanzanie, Velká Británie
HS 9610 – Tabulky, tabule břidlicové	Mexiko